

DE HERFSTFEESTEN Deel 2/2

4 SIMCHAT- TORAH OF VREUGDE DER WET

Op Simchat-Torah komt de vreugde van Sukkot tot een hoogtepunt. In Israël is dit de achtste dag. Lev. 23:36 noemt de achtste dag het slotfeest en men sluit daarom de éénjarige cyclus van de Torah-lezingen af. Op die dag leest men het einde van Deuteronomium, het verhaal van de dood van Mozes. Aansluitend wordt het begin van Genesis gelezen. De man die op die dag wordt opgeroepen om uit de Torah te lezen, noemt men tot op de volgende Sabbath Chatan Torah (bruidegom van de Torah) voor de lezing van Deuteronomium en Chatan Bereshit (bruidegom van Bereshit = Hebr. voor Genesis) voor de lezing van het begin van Genesis. Het is een hele eer die lezing te mogen doen. Beide personen zitten tijdens deze dagen op een speciale bank, die in sommige synagogen zeer kostbaar is uitgevoerd.

In Israël wordt er vooral op de eerste en laatste dag van Sukkot gedanst voor de klagmuur (in Jeruzalem) en in de straten. De kroon op alles is Simchat-Torah. Men gaat ervan uit dat Yeshua op die dag besneden geweest is. Na de synagogedienst gaat men al dansend en zingend de straat op met de Torahrollen in de armen. Vier mannen spreiden een gebedsmantel uit boven de rollen. Om de beurt neemt iemand de rollen in zijn armen en gaat in het midden staan, terwijl de mensen eromheen dansen. Je bent opgenomen in de vreugde van een volk dat zijn wet uit G'ds hand ontvangen heeft, voor wie de wet geen gevangenis is, maar opperste vrijheid.

Waarom verheugt men zich over de Torah tijdens de laatste dag van Sukkot en niet op Shavu'ot, de dag waarop men gedenkt dat men de Torah heeft ontvangen? Op Sinaï kreeg het volk de Torah, maar pas nadat men de Torah had bestudeerd kon men zich erin verheugen. Men kan dit vergelijken met 'iemand leren kennen'. De openbaring op de berg Sinaï is een verloving, Simchat-Torah is een huwelijk. Zij dansen met de Torah, dit is van Genesis tot Deuteronomium. Voor ons begint vaak na Exodus de 'ellende' al: wij vinden het saai en niet persoonlijk genoeg. Hoe zou G'd dat aanvoelen als wij Zijn wet saai en onpersoonlijk vinden? Wij zijn te heidens met het Woord opgevoed, waardoor alle vreugde en rijkdom zijn vervaagd. Als een volk dat nog steeds zijn Messias verwacht zo kan dansen met de eerste vijf boeken van de Bijbel, hoeveel te meer vreugde zouden wij moeten vinden in de hele Bijbel. Sommige christenen kennen slechts het Nieuwe Testament (Nieuwe Verbond) en zijn niet eens geïnteresseerd in de andere woorden van G'd. Als Yeshua het heeft over de schrift bestond het Nieuwe Testament niet eens. Hij is duidelijk over het minachtend omgaan met het Oude Testament (Oude Verbond), de persoon die dat doet zal zeer klein heten in het Koninkrijk. Uw behoudenis hangt af van uw verhouding tot Yeshua, uw positie in het Koninkrijk van de kwaliteit van uw relatie en hoe je omgaat met Zijn Woord.

We kunnen ons niet onverschillig opstellen tegenover onze medemens, maar ook niet tegenover Zijn Woord.

5 CHANUKAH (Joh.10:22, 1 en 2 Makk.)

Het Chanukahfeest of feest der tempelvernieuwing wordt gevierd in december. Het is een gedenken aan de bevrijding die de Makkabeeën bevochten op Antiochus Epiphanes van Syrië. Na de regering van Alexander de Grote brokkelde het rijk in verschillende stukken uiteen en in Syrië kwam Antiochus IV Epiphanes aan de macht. Na een overheersing van de Ptolermeeën (Egypte) kwam Israël onder de Seleuciden van Syrië, met Epiphanes aan het hoofd. Deze landen maakten nog steeds deel uit van het grote Griekse rijk. De Grieken (vanuit Syrië) konden niet aanvaarden dat de Joden zich aan de besnijdenis hielden. Voor de Grieken was het snijden in iemands lichaam barbaars. Het lichaam was mooi (zie de Griekse kunst) en daar moest je afblijven. De belangrijkste dingen voor de Grieken waren schoonheid en een sterk, krachtig lichaam. Voor de Joden was het belangrijkste G'd zo goed mogelijk te dienen. De Sabbath vonden ze ook gek. Alle dagen zijn toch gelijk? Feesten omwille van de nieuwe maan, daar zagen ze het nut niet van in. Dat was een raar bijgeloof.

Antiochus stuurde aan op een vermenging van de Griekse cultuur en godsdienst met de oosterse godsdiensten. New Age is dus niet zo nieuw! Hij wilde de verschillende volkeren van zijn rijk één maken door hellenisering. Via een rijke familie uit Judea, de Tobiaden, wilde hij de Joden laten assimileren. Dit leidde uiteindelijk tot een soort van burgeroorlog, doordat de rijke laag van de bevolking pro-Syrisch was en de rest conservatief bleef. Antiochus had de uitoefening van de Joodse godsdienst verboden en op de 25ste Kislev 167 v.Chr. een Zeusbeeld geplaatst in de tempel. Ook bracht hij een varken in de tempel en gooide de hogepriester Onias III buiten. Deze werd vervangen door zijn broer Jozua die grieksgezind was. Hij veranderde zijn naam in Jason. Deze wilde ook de naam van Jeruzalem veranderen in Antiochat-Jeruzalem en bouwde gymnasia en sportstadions. Jason werd vervangen door nog fanatiekere grieksgezinde Menelaos. Voor het eerst bepaalde een koning wie hogepriester werd, en dus niet meer door erfelijke afstamming. Antiochus verbood de Sabbath te vieren en de zonen te besnijden. De tekens van de twee belangrijkste verboden werden verboden: de wet en de landsbelofte -> zo had Israël geen bestaansrecht meer: Amalek was weer aan het werk! Vooral 2 Makk.6:1-11 vertelt heel sterk hoe de situatie was. Men kan dit alles nalezen in de Makkabeeën boeken, deze staan vermeld in de katholieke Willibrordvertaling.

De Joden moesten afgoden gaan dienen en Grieks praten. De Grieken richtten sportstadions in. Dat zouden de Joden leuker vinden dan de tempel. Hoe zit het met ons?

In 167 v.Chr. stond het volk, onder leiding van de Makkabeeën, op tegen dit bewind. Deze opstand begon in een klein dorpje "Mode'ien", dicht bij Tel Aviv. Een zekere Mattitjahoe uit het priestergeslacht der Hasmoneeën, was een belangrijke man en hem werd gevraagd een offer te brengen, opdat dan de rest van zijn dorp ook zou volgen. Mattitjahoe weigerde en een andere jood bracht het offer.

Mattitjahoe werd zo boos dat hij die jood doodde, alsook zijn gezin en de Syriërs die dit van hem hadden gevraagd. Samen met zijn vijf zonen vluchtte Mattitjahoe de bergen in en begonnen ze een succesrijke guerrillaoorlog tegen de Syriërs.

Na de dood van Mattitjahoe nam zijn zoon Juda de zaak over, om te vechten voor G'd. Juda slaagde erin de Syriërs te stoppen en kreeg daarom de naam ha-Maqabi, (= Hebr. voor "strijdhamer"). In 164 v. Chr. veroverde Juda ha-Maqabi het

tempelplein en juist op de 25ste Kislev begon de herinwijding van de tempel. Deze duurde 8 dagen. Daarom zou dit feest 8 dagen gevierd worden.

In dit feest staat de Chanukahkandelaar of chanukiah (achtarmige kandelaar) centraal. Het is weer een huiselijk feest. Ieder mannelijk lid van het gezin heeft zijn eigen lamp en het hele gezin komt erbij staan wanneer onder het uitspreken van de berachot (zegeningen) de lichtjes worden aangestoken. Op de eerste dag één, de tweede dag twee tot ze op de achtste dag allemaal branden; deze achtarmige kandelaar heeft nog een negende arm: de sjamasj of dienaar. Met deze dienaar wordt elke dag een kaars aangestoken. Yeshua is onze dienaar die ons licht geeft, zodat wij op onze beurt licht kunnen verspreiden.

Na het aansteken van de kandelaar wordt de volgende zegening uitgesproken: ‘Deze kaarsen steken we aan ter herinnering aan de wonderen en de veldslagen die Gij in die dagen leverde voor onze voorvaderen en nu via Uw hogepriesters. Gedurende alle acht dagen van Chanukah is dit licht geheiligd. We zullen het alleen gebruiken om ernaar op te kijken, om U te danken en Uw grote Naam te prijzen voor Uw wonderen en Uw verlossing.’

De traditie rond deze kandelaar zegt: toen de tempel veroverd was door Juda ha-Maqabi bleek alle olie verontreinigd, op één klein kruikje na waarop de zegel van de laatste hogepriester stond. Er voltrok zich een wonder, want het kruikje bleef schenken tot na de acht dagen er nieuwe olie aangevoerd werd.

Leuke woordspelling: Sabbath, Mila (besnijdenis) en Neer (licht, nieuwe maan) werden verboden. Maar G'd doet een wonder en geeft SjeMeN: olie!

Het feest is een huiselijk gebeuren. De ouderen bezinnen zich over het wonder van de verlossingen die G'd toen gaf en ook heden blijft geven. De kinderen doen spelletjes met eetbaar Chanukahgeld en een roulette-tolletje, waarmee ze hun snoepgoed kunnen verliezen of terugwinnen. Op de zijkanten van zo'n tolletje stonden vroeger in de landen buiten Erets Israël, de Hebreeuwse letters N-G-H-SJ: Nees – Gadol – Haja - Sjam: een groot wonder is daar geschied. Oorspronkelijk waren dat de letters van het kansspel Nichts – Ganz – Halb – Stellein (Duits en Jiddisj). Tegenwoordig staat er in Israël op het tolletje N-G-H-P voor Nees – Gadol – Haja - Poo: een groot wonder is hier geschied. Zo'n tolletje heet een dreidl.

Ons land heeft dringend nood aan mannen en vrouwen zoals Juda-ha-Maqabi, die opstaan tegen de verontreiniging van ons land. De geestelijke vervuiling van godsdiensten vieren hoogtij. Mag ons land gezuiverd worden van New Age en alles wat de zuivere dienst aan G'd bedreigt.

6 PURIM

Purim wordt gevierd op 14 (en in Jeruzalem ook 15) Adar. Als het een schrikkeljaar is, wordt het feest op Adar II gevierd. Purim is misschien het meest uitbundige feest van het jaar. Purim is geen Sabbath zoals de grote pelgrimfeesten, zodat er geen rem is op de uitgelatenheid. Wat op Sabbath ondenkbaar is, kan op Purim, nl. grote optochten waarin Koningin Esther in triomf wordt rondgedragen en Haman uitgejoeld. Het boek Esther staat centraal. Men zendt elkaar geschenken en men zorgt ervoor

dat overal feestavonden met maskeraden en toneelstukken gegeven worden. Het zotste is niet zot genoeg. Je kunt het vergelijken met carnaval, maar dan één die niet ontaardt zoals bij ons. Het is een gewoonte om verkleed de straat op te gaan, om het idee van 'omkering' duidelijk uit te drukken: niets is wat het lijkt en het lot kan in een klap veranderen. Er wordt voor de grap gezegd dat "Grote Verzoendag" in het Hebreeuws "Yom Kippurim", 'een dag als Purim' heet. Hoe komt dat? Op beide is het de gewoonte om zich te verkleden, Joden en niet-Joden. Op de Grote Verzoendag verkleden ze zich als vrome Joden. Men mag zelfs drinken totdat men het verschil niet meer weet tussen 'vervloekt is Haman en gezegend is Mordechai'.

Humor is niet altijd grappig. Het kan een uitlaatklep zijn voor het gevoel van opluchting na de tragedie. Het kan een vervanging zijn voor agressie in machteloze situaties. Het is een veilige manier om de rollen om te draaien, zonder dat de vijand het in de gaten heeft. Het is ook een manier van zelfspot, om de hulpeloosheid die te pijnlijk en te beschamend is te voelen. Purim is het juiste moment voor deze verschillende soorten humor, die zich ontwikkelen tot parodieën (komedies en satires), liedjes en moppen.

Voor een goed verstaan van Purim dient men het boek Esther te lezen, waarin weer de verlossing centraal staat. Daardoor heeft Purim ook iets ernstigs, een voorbereiding op Pesach, waarin ook de verlossing centraal staat. Sommige Joden vasten op de dag voor Purim, naar het voorbeeld van Koningin Esther (Est.4:16).

Het gaat om het verhaal over Joodse ballingen, die zijn achtergebleven in het Perzische rijk. Duidelijke historische gegevens over koning Ahasveros zijn niet bekend. Meestal wordt gedacht aan de tijd van koning Xerxes I (486-465 voor Chr.). Het is mogelijk dat Mordechai het boek geschreven heeft. In Est.9:20 staat: "en Mordechai schreef deze gebeurtenissen op". Het is een boek over de redding van het Joodse volk van de dreigende ondergang en dat is reden genoeg voor een vrolijk feest. In Est. 9: 18-32 wordt het feest aangekondigd: Mordechai legde de Joden de verplichting op, de veertiende en de vijftiende Adar ieder jaar te vieren. Ze moesten er een vrolijke dag van maken en elkaar lekkers sturen, maar hierbij de arme mensen vooral niet overslaan. Er is geen grotere vreugde dan de harten van de armen, de wezen, de weduwen en de vreemdelingen blij te maken. De persoon die de harten van de nederigen weet te verheugen, ervaart de Heilige Aanwezigheid, waarover de Schrift zegt: 'om de geest van de nederige terug tot leven te brengen en ook het hart van de 'berouwvolle'. De Bijbel zegt: "en ze moeten elkaar giften sturen." (Est.9:22).

Het woord 'Pur' wordt in het boek Esther zelf in verband gebracht met het lot werpen, daarom wordt het ook Lotenfeest genoemd.

Tijdens heel het feest wordt in de synagoge, in de avonddienst en in de ochtenddienst, de rol Esther gelezen. Naast de Torah is Esther het enige oudtestamentische bijbelboek dat uit een rol wordt voorgelezen.

6.1 Het boek Esther nader bekeken (Est. 3: 1-11)

Esther en Mordechai zijn aangepast aan de Perzische cultuur, maar zijn niet los van hun achtergrond. Thuis is Esther Hadassa wat 'mirte' betekent. Mirte ruikt zoet maar smaakt bitter. Het zijn geen zielige mensen maar carrièremakers: Mordechai zit in de

poort, Esther wordt gekozen en daar heb je uitstraling voor nodig en bovendien merkt niemand dat ze Joods is. Ze valt niet op tussen de Perzische vrouwen, omdat ze haar Joods-zijn geheim houdt. Ze behoren beiden tot de toplaag van de maatschappij. Esther zet haar schoonheid in voor een positie.

Mordechaï had zich aangepast, maar nu valt hij uit zijn rol. Hij zet alles op het spel door Haman te verachten. Ineens is hij weer Jood. Dit is de grens die Mordechaï niet over kan: de ontmoeting met Amalek (Est. 3:1). Mordechaï reageert op de demonie van Amalek. Haman, een afstammeling van Amalek, een Agagiet (nakomeling van koning Agag) wil Amalek wreken op de geschiedenis (hij is opgevoed met haat tegen de Joden), (Ex. 17:14-16; Deut. 25: 17-19). Het is niet normaal dat door de onbeleefdheid van één man Haman beslist om alle Joden uit te roeien; dit is Amalek. De eerste gezalfde, koning Saul, loopt stuk op Amalek. Hij kan het niet op een akkoord gooien met de demonie. Yeshua is niet stukgelopen op de demonie. In het boek Esther zien we dat het 'zaad van de vrouw' (Israël) tegenover het 'zaad van de slang' (Amalek) komt te staan.

Het is niet alleen een strijd tussen Haman en Mordechaï, maar een strijd tussen G'd en het kwaad, Satan. Die beheerst onze geschiedenis: machten strijden met elkaar. Waar Israël is, is de haat van de anti-macht aanwezig. Het is anti-Shem-tisme. Jood zijn is bedreigd zijn. Israël ligt op het snijpunt van de wegen van G'd en Satan.

Het eerstgeboorterecht van Israël is de reden waarom velen Israël niet zien zitten; dit is één van de grondslagen van antisemitisme. Maar het gaat om de redding van de wereld in Israël. (Jer.31:35-37)

De eerstgeborene zijn betekent:

- de kracht van de vader;
- vertegenwoordiger zijn van het gezin;
- de zegen gaat naar de ander.

G'd verbindt zich met de eerstgeborene om de zegen door te geven aan de rest. G'd verbindt zich met Israël, de eerstgeborene. (Ex.4:22, Hos.11:1)

G'd kiest de eerstgeborene, David was nummer 12.

De eerstgeborene vertegenwoordigt de andere. Het is niet exclusief, het is pars pro toto (een deel van het geheel).

Het gaat om ons allemaal. In Israël gaat het G'd om allen, de wereld. De volken verstaan dit niet. In het Nieuwe Testament gaat de zegen van de eerstgeborene Israël door naar de volken.

De vijand weet dat Israël niet kan worden overwonnen. G'd blijft trouw. (Est.6:13). In Ps. 117 staat: "De volken moeten samen met Israël G'd prijzen, G'ds trouw is tot in alle eeuwigheid."

6.2 Antisemitisme

Antisemitisme: de Joden lijden eronder en de christenen lijden eraan.

Antisemitisme is al heel oud. Het is een jodenhaat die geen verklarende bodem heeft. Het is haten zonder echte reden en daarom wordt er vaak een reden gezocht.

Het wortelt reeds in het O.T., met name in Amalek (Ex.17:14-16). G'd blijft alle generaties door strijden tegen Amalek. Is Amalek dan niet uitgeroeid volgens vers 14? Amalek komt terug, verderop in de Bijbel én zijn afstammelingen, en later in verschillende vormen.

Amalek valt zonder reden Israël aan. Hij valt de vermoeiden en zwakken aan. Het was een volk van ex-slaven die expansiebedoelingen hadden, maar op weg waren naar Horeb voor de verbondssluiting. Israël is op weg naar zijn G'd en Amalek wil dat verhinderen. Amalek keert zich tegen de defensie van Israël, maar tegen de burgers. Vergelijk de zelfmoordacties in Israël die vooral burgers treffen. De Islam heeft de geest van Amalek. Haat tegen Israël heeft ten diepste te maken met haat tegen de G'd van Israël.

Bron: www.nemnieuws.nl